

que anaven trobant i amb reproduccions, via Internet. Uns dies abans del cas d'Ullastret, les restes del poblat ibèric de Castell (Palamós) van aparèixer empastifades de pintura, a manera de grafit (signades amb pseudònim i tot). En el cas de l'espòli, tot i no ser justificable, evidentment, els motius econòmics són clars. Però, en el de les pintades, quina motivació hi ha? Cap ni una; bretolada seria la paraula per explicar aquestes accions. El dubte és si aquest tipus de patrimoni hauria d'estar més vigilat. Potser sí que caldria, tal com van les coses.

El secret d'una llarga vida | El mes de gener, Dolors Moret Ferriol, una beguena resident a Palamós, va fer 111 anys, i es va convertir, així, en la dona de més edat de les comarques gironines i la segona de Catalunya. La Dolors, més coneguda per la Lola de la Telefonía, perquè va treballar molts anys com a telefonista a la centraleta de Begur, té dos fills (en va tenir tres, però un va morir), set nets, tretze besnets i dos rebesnets, i ha enviadat dues vegades. La Lola n'ha viscut molts, d'episodis de la història. I ben segur que, mentre ha tingut forces i el cap clar, ha pogut explicar un munt d'anècdotes i relats, que esperem que hagin estat recollits per algú. Un cas així ens fa pensar que potser hauríem de donar més protagonisme al valor que la gent gran té per a la societat i el nostre llegat. I la Lola representa una generació de persones que van patir de valent per tirar endavant aquest país. No ho oblidem mai. Lola, com se sol dir, per molts anys!

LA CERDANYA

sandra adam

Oriol Mercadal | El desembre passat ens vam acomiadar d'Oriol Mercadal Fernández, que ens va deixar als cinquanta-tres anys, dels quals en va dedicar gairebé trenta a la Cerdanya. L'Oriol ens deixa amb centenars de projectes d'èxit.

De ben segur que molts dels qui llegiu aquestes ratlles el coneixíeu. L'Oriol era

omnipresent en la vida cultural cerdana: era el director del Museu Cerdà des de la seva fundació, arqueòleg, historiador, investigador, articulista, micòleg i, des del 2008, vicepresident del Grup de Recerca de Cerdanya (GRC). A més, formava part de diferents corals de la comarca, i fins i tot havia cantat a la Polifònica de Puig-reig.

L'Oriol ha marxat massa d'hora i mai no li podem agrair prou el que ha fet per la Cerdanya i per tots els historiadors que li vam demanar ajuda. Per aquells que vam tenir l'honor de conèixer-lo, l'Oriol ens acompanyarà sempre en el record i procurarem mantenir-lo viu en el rigor de cada projecte. Serà impossible no consultar la seva bibliografia en cada treball que endeguem. Serà impossible no buscar el seu consell en els seus llibres.

Institut d'Estudis Ceretans | L'Institut d'Estudis Ceretans és una associació cultural que fa més de trenta anys que treballa per a la conservació i la difusió de la història i la cultura de la comarca. Durant aquests anys, l'Institut ha viscut diferents moments de reconeixement, com l'organització dels diferents Col·loquis Internacionals d'Arqueologia de Puigcerdà, però darrerament ha viscut anys difícils.

La manca de recursos econòmics, però sobretot humans, han posat en

>> Oriol Mercadal en una de les conferències organitzades pel GRC.

risc aquesta associació. Enguany, però, s'està treballant en un canvi de rumb per iniciar una nova etapa. El primer pas d'aquest nou camí ha estat integrar nous membres a la Junta Directiva.

La tasca no serà fàcil. Posicionar-se en el panorama cultural de la comarca serà complicat, però no impossible. Caldrà treballar de valent per dur a terme noves iniciatives que tornin l'Institut d'Estudis Ceretans al lloc que es mereix. Ànims i bona feina.

GIRONÈS

dani visern

Girona, no tan rai | «Fot-li, que és de Reus», se solia dir. Com si ser d'un lloc determinat propiciés una atonyinada que, per la mateixa procedència del seu receptor, quedaria probablement impune. Doncs bé, darrerament sembla com si ser de Girona fos senyal per rebre per totes bandes amb igual delit i impunitat. No plou (bé, a l'octubre sí que van ploure garrotades), i les temperatures són les segones més altes des de 1884. Tenim el mercat de pisos de segona mà més car a aquesta banda del Mississipí; els preus de l'electricitat més insultants; un club de futbol que, tot i els innegables mèrits, de moment va fent-se

GAEL PIGULLEM

gols en pròpia porta; algun barri en etern procés de normalització que treu pit contra l'altre procés, i projectes aturats o alentits (Temporada Alta?) per la falta de recursos i la sobra de CLV (això és llatí).

Rius que fan riure | Allà on tiren de veta, però, és a les obres de l'N-141e, entre Montfullà i Bescanó. Sí, és cert que el tram arrossega mala fama des de sempre per la seva perillositat. Però s'hi havien fet millores notòries en els darrers anys, de manera que no s'acaba d'entendre la monumental (i lògicament caríssima) moguda de terres que, a més, implica tallar la carretera en horari nocturn els dies laborables. Empreses i particulars que fan horaris de nit han de fer una volta de quaranta minuts per una ruta alternativa. Calia, tot això? A veure: posats a fer, sempre és més lloable una obra per augmentar la seguretat dels 11.000 vehicles que de mitjana passen cada dia per la Pilastra que no pas fer una escala per a peixos a l'Onyar. Tranquils: no hi ha oposicions a cap escala funcional ictiològica, sinó que es tracta d'un seguit de graons (físics) que, construïts a tocar del pont de Pedret, i per un valor d'uns 45.000 euros, han de garantir que «anguiles, truites, barbs de muntanya, bagres, bavoses de riu i espinosos», entre altres espècies, es donin el gust de poder remuntar Onyar amunt, ja que ara els ho impedeix un escaló de gairebé un metre allà on les aigües van a parar al Ter. Això sí: al seu pas per Celrà, Sobrànigues i Salt, tothom corre per foragitar-ne exemplars de tortuga invasora. Turistes i nadius al·lucinaran veient barbs de muntanya en plena plana urbana, especialment els dies que la Monar no ragi i el cabal de l'Onyar emuli el canalet de la Devesa. Plantejo: i si la veteràníssima séquia fos restaurada d'una vegada, i portés el cabal que pertoca?

Tot va rodar | Potser n'hi haurà prou amb el canvi de grafia, ja que, segons la taumatúrgia en voga, només de rebatejar una cosa o entitat hauria de funcionar a la perfecció. És el cas, per exemple, de canviar «carretera de Barcelona» per «carrer de Barcelona», per tal que els vehicles en desapareguin. I, si no és màgicament, doncs per decret, fent que el carrer de Bailèn només si-

DANI VIVERN

>> *L'Onyar, vist des de sota el pont de Pedra.*

gui per a vianants, i que proliferin els carrils bici al sector de la plaça d'Espanya (que serà remodelada) i als voltants. De moment, a l'avinguda de Santa Eugènia només hi queda un carril per a automòbils, i les cues al pont de Fontajau són ostensibles en hores punta. Alguns ciclistes, conscients de la pauperització d'espai per als cotxes, en solidaritat amb els conductors s'han decidit a passar per les voreres. Tot plegat, res que no es pugui superar amb l'alegria del Carnestoltes, uns dies durant els quals, com ja s'anunciava l'any passat al web de l'Ajuntament gironí, «hi ha autorització per trencar les normes de comportament col·lectiu que imposa la societat». Esperem impacients saber quines altres normes queden per trencar.

LA SELVA

joan domènech

Lloret i Bolsena | Era el 29 d'agost de 1992 quan un grup reduït de lloretencs amants de la història vam trepitjar Bolsena per primera vegada i vam establir

relació amb els membres d'Ascotur, una associació que vetlla per les tradicions i fomenta els actes que es realitzen a la localitat italiana al voltant de les festes de la patrona. Vam conèixer, també, l'escriptor i professor d'art Marcello Moscini, autor de tots els llibres referits al culte a santa Cristina, que lloretencs i bolsenesos compartim. A partir d'aquí, es van intensificar les relacions, van haver-hi intercanvis col·lectius, fins que el 23 d'abril de 2007 es va materialitzar, de manera oficial, l'agermanament de Lloret i Bolsena, ratificat a Itàlia el 24 de novembre del mateix any. Fa deu anys d'aquest fet i les dues ciutats han volgut renovar el vincle. Primer, a començament d'estiu, es va organitzar una nova excursió a Bolsena i, finalment, ara fa poc, els italians, acabidllats una vegada més per l'incansable Roberto Basili, han tornat a venir a Lloret, acompanyats del seu alcalde, Paolo Equitani, que era, també, l'alcalde de l'any de l'agermanament. Aquesta vegada, l'Ajuntament lloretenc ha dedicat als bolsenesos una rotonda al sector de Sant Quirze, i hi ha instal·lat, a manera de monument commemoratiu, una reproducció metàl·lica del perfil del barri antic de Bolsena.

Aspronis | La gent de la comarca de la Selva i de la zona de la Baixa Tordera coneixen prou bé el que hi ha darrere